

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE
Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 5, Pral. 2.^a
CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riuort.

LA AURORA

A ON LA VENEN:

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Meroy, 6.—Taller d'encadernacions d'En Francesc Ferrer Sta. Eularia, 25.—Llibreria de N' Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes an es qui s'h' guany

El Bisbe novell de Mallorca

La consagració fonc diumenge a la Seu de Valencia i resultà solemníssima, i commovedora la primera Bendició Bisbal que donà el novell Bisbe an els milenars de feels aplegats dins aquella Seu Metropolitana. Hi assistí una lluïda representació de Mallorca, això és, la Comisió Capitular (M. I. M. n. Nadal Garau i M. I. Mn. Juan Quetgles), Mn. Antoni J. Mora, Vice-Rector del Seminari, Mn. Juan Niell Rector de St. Juan, i altres capellans, el Director de *Correo de Mallorca*, un Redactor de *La Almudaina*, el President de la Diputació i Bal·le de Valencia en representació del President de la Diputació de Balears i Bal·le de Ciutat. La cosa anà beníssim, gracies a Deu; ja no poria anar millor.

El Bisbe novell posà, tot d'una de Consagrat, un telegrama an el nostre Il·lm. Sr. Vicari Capitular, que dilluns mateix el publicà fent sortir un *Bolletí Esglesiàstic* aposta, que en la primera plana, encenefada, diu així:

«Al Clero y fieles de Mallorca.

Nuestro Ilmo. y Rdm. Señor Obispo, luego de recibida ayer su Consagración Episcopal, se dignó cursarnos el siguiente telegrama que nos honramos en dar a la publicidad:

«Vicario Capitular:

«Palma de Mallorca-Valencia:64 19 1 11-35.

«Recibida Consagración Episcopal, apresúrome enviar primera bendición y testimonio entrañable afecto, Cabildo Clero fieles—Obispo de Mallorca».

Agradecemos con toda nuestra alma esta primera bendición pastoral con que se digna favorecernos y honrarnos nuestro veneradísimo Prelado y rindamos millones de gracias al cielo por habernos concedido un Jerarca, un Maestro, un Pastor como el Reverendísimo Dr. Domenech adornado de tan altas prendas de virtud, saber, prudencia y carácter. Pidamos al cielo que nos le conserve largos años para la mayor gloria de Dios y bien de la Diócesis de Mallorca.

«Elevemos nuestras preces más fervientes al Altísimo para que esta primera bendición pastoral que nos manda nuestro Rdm. Prelado, descendiendo sobre nosotros como lluvia divina, sea fecundísima en toda suerte de bienes espirituales y temporales y prenda de bienandanza en esta y la otra vida para todos los mallorquines

Palma 2 de Octubre 1916—Lic. Antonio M. Alcover, Pro., Vicario Capitular, S. V.»

LA AURORA se fa seues aqueixes paraules i amb tota la seua ànima envia an el Bisbe novell l'enhorabona més coral i entusiasta i li rendeix fervent homenatge de sumissió, acatament i reverencia, i demana a Deu p'el novell Bisbe totes aquelles gracies, dons i carismes més avinents per esser un Successor dels Apòstols a Mallorca tal com l'hem mester i esperam que serà el Rdm. Dr. Domenech. Amèn

Delimitació de s'edifici de Monti-Sión

Dilluns a sa sessió de s'Ajuntament donaren compte des dictamen des misers Srs. Canals i Feliu sobre sa Real Orde de 10 de juny delimitant s'edifici

de Monti-Sión, i lo cèlebre fonc que just lletgiren sa conclusió, que diu que no pertoca a s'Ajuntament recórrer d'aquella Reial Orde per la via cotenciosa-administrativa. No lletgiren es fonaments de tal dictamen amb s'excusa de que era una cosa llarga i que ets Regidors ja n'estaven enterats. Però ¿i es públic? ¿No tè dret es públic a sebre per que aquells respectables misers digueren que no procedia tal recurs? Mos diràn que qui vulga veure el dictamen, que vaja a La Sala. Està bé; però si l'haguessen lletgit dins sa sessió, es periòdics n'haurien donat compte; i se veu clar que a qualcú no li convé que se fassa llum demunt això. Es que hi ha moltes de maneres de matar pusses!

Una protesta des Vaticà

Es diaris de Roma contenen que es Cardenal secretari d'Estat, en nom del Papa, protesta devant totes ses nacions de que s'Estat italià se sia apoderat del Palau de Venecia a Roma a on estava s'Embaixada d'Austria devant el Papa. Essent sa residència d'un Embaixador pontifici pertocava a s'Estat italià respectar aquell palau, allà on Italia ha dit mil vegades que garantissava s'independència del Papa en s'exercici de sa seua Jurisdicció Espiritual demunt tota la terra i sa lliure comunicació d'ell amb totes ses nacions catòliques i no no catòliques. Per això no poria s'Estat italià causar cap molestia a ses Ambaixades que ses nacions tenen a Roma devant el Papa, i per lo mateix no poria fer lo que ha fet amb s'Embaixada Pontificia d'Austria, prenent-li es palau que habitava, feia tants de sigles. Això demostra que sa Questió Romana no està resolta i que el Papa no té a Roma tota sa llibertat i independència que li és indispensable per retgir comandar i euidar l'Esglesia Universal ni per exercir així com pertoca s'Autoritat Suprema de Vicari de Crist demunt tot lo mon. Aquesta questió és un bossí que Italia té entrevesat dins es canyó, que per forsa li ha de fer fer sempre mala-va.

Això des submarins

Com se'n parla tant sobre si se proveeixen a Mallorca o no, i qui maneó hi sab més e hi diu, vetaquí lo que n'ha escrit un bon amic nostre demunt *La Almudaina* de dissapte passat, que bé mereix lletgir-se i tenir-ho en compte. Veiau ho:

«La actividad de los submarinos, en las sercanías de estas cotsas ha experimentado ahora, otra vez, un intenso recrudescimiento, y hemos visto llegar a nuestra escarpada ribera a esos naufragos, protagonistas extenuados y hambrientos de las hérridas tragedias del mar, quienes luego, al reaccionar, merced a la sollicita acogida que por doquiera encuentran, nos las relatan en lengua extraña que las inflexiones del dolor hacen inteligible hasta para os rudos e ignorantes.

«Mas ahora, no ha sido unicamente el relato de los sucesos trágicos lo que conmovió las fibras del corazón, sino que la lucha se ha desarrollado impoamente y enigmática al alcance de nuestros ojos. Desde la ingente costa de Bañalbufar, el pueblo todo pudo seguir ansioso y conmovido todas las peripecias del combate, y presentir las con-

jugas de los naufragos, en sus frágiles barquillas, a merced de las olas, sobre el mar ensaciable, inmenso...

«El asunto de todas las conversaciones ha sido, como era lógico, ese raid osado, de los submarinos que tremolan el pabellón de los Imperios centrales y, nuevamente, se ha suscitado a esto propósito el tema de su aprovisionamiento.

«Ha escuchado el cronista de labios de personas técnicos muy competentes, comentarios interesantes acerca de tan trascendental asunto y hasta creyó adivinar el deseo de aquellos de que se vulgarizaran sus apreciaciones, por creerlo de utilidad.

«Me considere completamente lego e incompetente en la materia, pero entiendo al propio tiempo que es en mí un deber profesional el recoger todo aquello que pueda ser útil, que pueda ilustrar al lector; por esto es que recogí aquellas apreciaciones transcribiéndolas como las oí.

«Sostienen rotundamente los técnicos de referencia que los submarinos que lograron llegar a nuestros mares, se aprovisionan siempre en sus propias bases y no de bencina, como vulgarmente se cree, sino de petroleo, llevándolo con exceso para llegar hasta aquí, realizar un raid de ocho o diez días, que es lo que suele durar ordinariamente, y retornar luego al punto de partida.

«A la suposición lanzada de que puedan tal vez aprovisionarse lejos de sus bases, puede objetarse que no es ni racional siquiera el suponer que un Estado Mayor serio, como lo son los de todos los estados beligerantes, se aventure a enviar sus submarinos, que cuesta cada uno de ellos dos millones de pesetas como mínimo, lejos de su base, poco menos que a la ventura, ya que tal significaría el fiarse de un particular o de una empresa que podría, en un momento dado, por medio o por cualquiera otra incidencia, dejar de cumplir su arriesgado y difícil compromiso, dejando como consecuencia al submarino como una boya, que tal resultaría sin combustible, a muchos centenares de millas de su base y avidamente perseguido por el enemigo.

«Está probado además que siendo los submarinos que realizan raids a distancia buques que desplazan 300 toneladas, por lo menos, tienen capacidad sobrada para almacenar la esencia que se necesita para recorrer tres mil millas o más.

«Y una prueba clara de esto, la tenemos no sólo en los submarinos alemanes de las cuales alguno ha a llegado a América, sino también en los españoles en construcción todavía, cuyo radio de acción alcanza no sólo para un viaje al nuevo continente, sino que algunos pueden regresar también sin necesidad de nuevo aprovisionamiento.

«Hay que desechar, pues, la errónea suposición de que un submarino pueda aprovisionarse como si fuese un automóvil. Este con diez o doce bidones de esencia puede realizar un largo recorrido; en cambio, muchos botes cargados de petróleo o bencina no bastan para hacer recorrer ni siquiera cincuenta millas a un submarino. ¡Calcúlese ahora el aparato y manobra que presupone el servirle para recorrer algunos miles de millas y la osadía y valor que para realizarlo se necesitarían, sobre todo si en cuenta

se tiene la constante vigilancia que se ejerce en toda la costa.

«Un hecho elocuente que corrobora tales aseveraciones: meses atrás un submarino echó a pique, entre las costas de Baleares y las de la península, un vapor cargado de petróleo, y según manifestacion expresa de los naufragos, hecha al llegar a Barcelona, el submarino no tomó ni un sólo litro de esencia a pesar de hallarse en inmejorables condiciones para aprovisionarse.

Hasta aquí lo que escuchó el cronista y que hace público para desvirtuar suposiciones y fantasías que, con carecer de fundamento, resultan, no obstante peligrosas.»

JOSÉ M.ª TOUS Y MAROTO.

Noticies de sa guerra

Arribades dia 28 de setembre

—Diu en si el Rei d'Italia' sortí ferit d'un foc en que prengué part contra ets austriacs. Una cloveia de granada li nafrà una mà

—An el Somme francesos i inglesos han presos uns quants pobles an ets alemanys, entre altres, Combles.

—Es zepelins alemanys, sa nit de 25 a 26, tornaren volar part demunt es Comtats des nord i centre d'Inglaterra, fent-hi maig per llarc: mataren 29 persones.

—Es diari *Basler Nachrichten* (Noticies de Basilea) estudia sa situació militar de Rumania i diu que ni aqueixa nació ni ets aliats tengueren en compte es grandíós front de ses fronteres rumanes, i que no bastava tot s'exercit rumà per defensar-les de cap cap. Diu aqueix diari suís que ets aliats hauràn d'enviar a Rumania un milió d'homos, si no volen durse'n d'aquella banda s'aumt p'es cap. Ets aliats, diu aqueix diari suís, feren gran festa per que Rumania entrà en guerra a favor d'ells, i ara ja comensen a veure sa mala passa que donaren i feren donar a Rumania.

—Un periòdic d'Italia proposa an ets aliats de destronar el Rei de Grecia i disoldre s'exercit grec, i visca es dret i sa llibertat de ses nacions petites!

—Ets inglesos inventaren uns automòvils acorassats, que se pensaven que havien de passar a foc i a sanc totes ses trinxeres i defenses alemanyes, i los hi abocaren en el Somme. Tot d'una feren bretxa, però aviat s'esbravaren; a l'hora d'ara ja no serveixen casi de res.

—Es búlgars i ets alemanys devers es llac de Ostrowo han fets recular es servis; i a Florina feren recular es francesos.

—A Grecia ha esclatat una revolució contra el Rei i a favor d'ets aliats. Tres acorassats i quatre *espeidors* (destroyers) se són posats a ses ordes d'ets aliats.

—El Papa ha conseguit d'et austriacs que amollasen una presonera italiana que tenien condemnada a dos anys de presó i un tinent rus malalt que havia aglapit.

Arribades dia 29

—A Grecia s'arrós va a grumajons, No porem sebre què és lo que hi passa per que ets aliats tenen intervengut es

telegraf d'allà, i només deixen passar notícies que los favoresequen.

—Sembla que fonc aquell submarí alemany que desembarcà a Cartagena devers el maig d'enguany; que va dur an es Govern d'Espanya s'ofertament que mos feia Alemanya de dur-mos carbó de pedra si ets aliats se comprometien a no d'ir res a ses naus que el mos durien i que Inglaterra va dir que no. També mos oferia Alemanya es vapors que té fondetjas dins es ports espanyols per dedicar-los Espanya a sa navegació comercial.

—Un submarí alemany ha tirats a fons onze barques pescadores dins la Mar del Nort; i un altre submarí, també alemany, n'hi ha tirades quatre an es Canal de la Mànega.

—Austriacs i alemanys segueixen donant-les-se an es Kàrpats, sense gaire ventatges d'una banda ni altra. De manera que s'ofensiva russa, que comensà dia 1 de juliol amb tanta de violència, fa més d'un mes que està capturada i enrocada. Lo mateix n'hi pren a s'ofensiva italiana: se troba a l'Isanzo i a Goritzia, com antany, poc sa poc llà.

—Es diaris suïssos duen noves de Rumania que a Bukarest es socialistes celebraren una gran reunió demanant que se fassen ses paus tot d'una.

—A Grecia En Venizellos segueix fent-ne de ses seues, i du idea de construir a La Canea (Creta) un Ministeri Provisional i posar-se a governar p'ets aliats com si el Rei li hagués donat es Poder. Això ja se diu esser-ho atrevits.

Arribades dia 1 d'octubre

—Es Ministre de la Guerra anglès ha declarat que Inglaterra considerarà come una maniobra d'Alemanya tota proposta de pau que qualsevol nació neutral fassa, encara que sia el Papa. Considerarà Inglaterra tal proposta come contrària a sa neutralitat.

—En Gustau Hervé dalt la *Victoire* se demostra molt retgirat per lo de Rumania, que creu molt exposada a un mal cop d'Alemanya i Austria, i que, si ets aliats no fan es cap viu i no capturen prest es búlgars, alemanys i austriacs, se'n hi duràn una mala costurada.

—A Italia han cridades ses reserves de l'any 1897.

Arribades dia 2

—Notícies d'Alemanya diuen que a Heart i Hermanstadt es rumans se'n han duita una bona derrota, perdent moltíssima de gent.

—Ara tornen dir que no és ver que es submarí mercant alemany *Bremen* sia arribat an ets Estats Units. Vaja quin batre!

—Es gran diari anglès *The Times* confessa que es pla de campanya de s'Estat Major rumà queda desbaratat de tal manera que el poren donar per fracassat, i que sa fa precis capgirar sa direcció de sa guerra a Orient. Fins ara, diu *The Times*, s'intervenció de Rumania en sa guerra ha causat un desgavell dins es plans d'ets aliats. Un altre diari anglès *Daily Mail* creu que vendrà ben aviat una ofensiva alemanya an es front oriental, i que s'és mester que es russos estiguén preven-guts, ja que és segur que En Hindenburg en deu dur qualcuna entre ceia i ceia d'aquelles d'aquelles.

—A Rumania es queviures van molt acassats. Això i es desastres que s'exèrcit rumà ha patits a la Dobrutja fa que s'alsin dins Rumania molt de crits contra sa guerra.

—A França costa sa guerra cent dotze milions de francs cada dia, segons ha confessat es mateix Ministre de la Guerra. Cent dotze milions de francs cada dia! ¡quin pic de fava!

—A Alemanya, a Austria i a Hungria tenen queviures a bastament per molt que dur sa guerra. Es que hi ha hagut molt bon any.

Ets alemanys han derrotat es rumans a Hersmantadt, fent-los 3.000 presoners, prenent-los 13 canons, 21 aeroplans, 10 locomotores, 300 wagons de municions, 200 wagons de bagatge, 70 wagons automòvil i un tren sanitari.

Arribades dia 3

—Suïssa ha celebrat un conveni comercial amb Alemanya.

—Es Govern rus ha decretat que una part de sa població de St. Petersburg se'n vaja a viure a una altra banda perque allà es queviures son mals de trobar.

—Es diaris alemanys diuen que sa guerra submarina augmentarà de violència. Sembla que s'Embaixador nort-americà de Berlin se'n és anat an ets Estats Units a conferenciar sobre això amb so President de sa Confederació Mr. Wilson.

Diuen d'Amsterdam (Holanda) que es submarins mercants alemanys han d'anar an es païssos neutrals a cercar tots ets alemanys bons per fer armes, i que ets Embaixadors alemanys d'aquells païssos rebràn ordes sobre això.

—Un periòdic de Nova York diu que sa primèria d'agost ets inglesos aglapien devora Irlanda es submarí mercant *Bremen*, morint tota sa tripulació, i portant-se'n aquells es submarí a un port d'Inglaterra.

—A Nagiszeben ets alemanys han derrotat es rumans, saupant-los un un grandió botí.

—Dia 1 avespre es zeppelins alemanys tornaren volar part damunt Londres, amollant-hi bombes. No diuen ets inglesos quin mal hi feren. Suposam que només degueren ferir infants, dones i veis. Ses bombes que ets alemanys tiren demunt ses ciutats aliades, tenen aqueixa rara virtut: mai feren soldats ni res militar. ¡Quina cosa més extranya! ¡l es bereiols de per aquí s'ho beuen! ¡Bidiuns!

—Es russos se'n han duita una bona derrota devers Persia.

—Es submarins alemanys an el Mar del Nort han tirat a fons tres vapors inglesos, una goleta russa i han pres un navili norueg.

—A la Dobrutja (Rumania) sembla que hi ha batalles molt fortes, que encara no se sab qui guanya. Diuen que hi ha sa major part de s'exèrcit rumà.

—Es submarí mercant alemany *Deutschland* se'n torna an ets Estats Units.

—Sembla que sa derrota de Rumania a Hermanstadt és estada grossa i que durà coa ferm an es rumans. ¡Pobre gent! ¡que s'havien d'anar a aficar-se ells amb sa guerra! ¿Perque convenia an ets aliats? ¡Vaja quins beneits! ¿Per fer acabar sa guerra prest? ¡Vaja quina manera de fer acabar sa guerra, augmentant-la!

—Es capità d'una goleta de Dinamarca, fondetjada a Barcelona, du que, com passaven p'el Mar de l'Nort, veren nadar un centenar d'homos morts objectes de marins inglesos i altres objectes, entre ells una bandera alemanya. Se suposa que devien esser resultes de qualque combat naval.

Arribades dia 4

—Ets al-lots de *La Almudaina* criden p'es carrer: ¡Sa victoria d'ets inglesos! i llavò resulta que és un telegrama de París que diu que s'exèrcit d'Orient (inglès) rebutjà ets atacs des búlgars devora es riu Struma (devers Salònica) i los varen fer CINQUANTA PRESONERS. ¡Sí que és una victoria colossal! ¡O al-lots de la *La Almudaina*! ¡no poseu ets aliats en ridícul, cridant sempre victories d'ells i mai d'ets alemanys! ¡Mai hem sentit que crideu ¡sa victoria d'ets alemanys! i això que n'han conseguides tantes. Es vint mil kilometres quadrats que ocupen de França, es coranta o cinquanta mil ki-

lometres que ocupen de Rússia, i llavò Bèlgica, Servia i Montenegro diuen ben fort si ets alemanys han tengudes victories o que. ¿Els ha ocorregut an aqueis al-lots cridar sa victoria que ets alemanys han obtinguda aqueis dies a Hermanstadt? ¡Ses derrereres que han tengudes! ¡Ja hu val amb aqueis betzos!

—A la Volhinia (entre Rússia y Austria) s'artilleria russa desparà un dia d'aqueis contra ses mateixes trinxeres russes per obligar s'infanteria a fer-se envant contra ets austriacs.

—Es bagatge i municions que es rumans perderen a Hermanstadt fonc tan gros, perque per recular no tenien més que un camí bo per carros, i ets alemanys els ho prengueren i varen haver d'envestir per barrancs i crestes de muntanyes i tot ho hagueren de deixar per salvar es pellet. Es diaris aliats diuen que sa derrota des rumans a Hermanstadt no té cap importància. Ja és de raó! Res que als'e capfic, té importància an es dir d'ells.

—En virtut des conveni suís-alemany, Alemanya cada mes enviarà a Suïssa cent xeixanta nou mil tonellades de carbó de pedra i vuitanta nou mil tonellades de carbó de cok.

—Es rumans reculen (dins Rumania) de sa regiò de Hermanstadt, cap a mitjorn. ¡Bona manera d'engrandir Rumania, esbroncant-hi ets alemanys per tramuntana i mitjorn!

—Periòdics d'Atenes diuen que es búlgars han recobrada Florina (Macedonia) que ets aliats de Salònica los ho havien presa.

—Segons una *Orde del dia* que publicà no fa gaire es generalíssim Jofre, ets aliats an el Somme en tres mesos han recobrats 25 pobles, han fet 35000 presoners i presos 150 canons. Lo que no diu En Jofre quants de morts, ferits i desaparecuts los costa an ets aliats tot això.

Un Mercader Nou

XI

Se'n anava En Juan tira tira aixancat damunt sa somera, tot trist i pensatiu amb més ganes de plorar que de riure. Pensa a amb sa mala sort que havia duita i en lo desgraciat que era. Totes ses coses desagradables que li havien succedides desde que va partir de ca-seua, li venien a sa memoria. Va recordar s'eixida d'*En Fumat* i sa tupada que li donà aquell oguer i des diners que va haver de monyir per no sortir-ne més nafat. Recordà també sa feta des cementeri, i li va parèixer sentir encara aquella corredissa i es cops de puny que, come calabruix, li queien damunt ses costelles, i encara ets ossos li feien sentiment just de pensar-hi. Remugant totes ses desgracies que havia tengudes, comensà a dir entre si mateix:

—Es ben ver que uns neixen amb estrella i altres estrellats, i que, qui no és sortat, no hauria de nèixer. Jo que som d'ets estrellats, som s'homo més desgraciat d'aquest mon, si queia una teula de sa teulada me cauria damunt; totes me ponen i sa rossa me'n ha fets dos: així és que m'han atupat, no he feta cap barrina que no'n sia sortit amb perdues; se coneix que Deu me crida per aquest camí, amb una paraula, no som bo per mercader, no som taitat de lluna per aquestes coses. Està ben vist que és una veritat com un temple allò de: *donau l'art al qui l'ha! i qui no és de l'art el gasta*; però com mon pare se campà bé fent de mercader, —fort i no't mogues— ha volgut que jo també fes de mercader, sense tenir en compte aquell sant homo que no tots serveixen per una mateixa cosa; un pot esser un bon fuster i per estudiar no valdrà una treseta. Totes aquestes coses que m'han succedides, si bé se mira, no són res; perque sempre som sentit dir,

que mals-de-caps amb pa són bons de passar. Sa que ara m'està passant, aquesta és sa més blava: haver acabats es doblers. Com les he acabat del tot, fa que es *miserere* siga de lo més trist. Ja hu diu s'adagi: *que qui té doblersoola, i qui no'n té, redola*.

Pensant En Juan amb aquestes coses tan tristes, veu un llaurador que llaurava ran des camí, i tot d'una sa ficsà en sa bistia que llaurava. que era un mul magre del tot, que a forsa de garrotades i estirades de cabreste caminava quatre passes sense aturar-se. Quant estava aturat com si dugués son enrrera, se posava cap baix amb ses oreies amollades, lo mateix que si fos romàs adormit. Quant En Juan se va haver mirat bé aquell animal, el coneugué i tot d'una li agafà un esclator de cor i ses llàgrimes li varen caure. Tot seguit pega bot de sa somera correns cap an es mul, s'aferra p'es seu coll i comensa a donar-li besades diguent: —¡Ah company meu de fatigues, *Fumat* meu! ¡Ara si que hi estàs *trasfigurat*! Qui t'ha vist i te veu, no te coneixeria! Se coneix que tu i jo hem corregut p'es mateix camí, tots dos duim rusca per llarc. Jo he perduts de vista es doblers i s'alegría i tu has perdut es delit i sa carn. Digue'm ara si havies d'anar a encalsar aquelles egos com aquell dia ¿e'hi anaries? ¡Me pareix que te'n porien tocar d'esquelles, sols no te farien alsar s'oreiam! ¡Planetes, *Fumat*, planetes que un ha de córrer!

Aquell llaurador quedà tot estorat com va veure aquella escena; se pensà que an aquell homo es cap li anava malament, i, compatint-se d'ell, li diu amb molts bons modors:

—Bon jove ¿me vols fer el favor de deixar anar es mul? perque me destorbes, i avui tenc sa tasca feixuga: he de llaurar tot aquest tros i, com veus tu encara estic enrrera.

En Juan torna donar una altra besade an es mul i li diu:

—¡A-Deu, *Fumat*! ¡Que Deu te do bona sort, com a mi mateix! i, si no mos tornam veure an aquest mon, que mos vegem a l'altre!

Quant aquell llaurador senti aquell desbarat que havia dit En Juan, no pogué estar que no digués:

—¡Per l'amor de Deu, jove, no digues aquestes coses! ¿Que no sabs tu que ses bisties no van a l'altre mon?

—Teniu raó, diu En Juan, teniu raó! Es que me passen coses tan grosses, que no sé lo que fas ni lo que me dic!

Aquell llaurador, com senti En Juan que deia que li passaven coses tan grosses, li pica sa curiositat de sebre quines eren elles i li demana:

—Que has tenguda cap desgracia de familia? ¿Que és mort negú de ca-teua? ¿O es que festetges i la cosa t'è va malament?

—Res de tot això, diu En Juan. Es que jo som mercader i sa baldufa sempre me balla de capoll; de manera que a-les hores me trob senza una creu. I és tan trist no tenir doblers!

—Foi! foi! diu aquell homo. Si un per no tenir doblers ja s'havia de posar trist! jo no desensellaria mai. Jo no tenc a on caure mort, i ara si volia beure una copa, hauria d'anar a espera, i no és que no fassa feina; però tot s'és mester, i cada setmana, com he comprada la menjúa, me quiet net i net, però per això no me pos trist, sinó que sempre estic alegre com unes castanyetes. I lo que dic jo: qui ha fet avui ja farà demà. Un ha de tenir confiança en Deu que no mos desampara mai i ¡fora mals-de-caps!

—Germanet, diu En Juan, vos parlau com un predicador.

—Si no tens més mal-de-caps que es que m'has dits, diu aquell, tira-los a sa paret i pensa que es vent mai ve d'un mateix lloc! Si aquesta vegada t'és anat malament, una altra t'anirà bé, per que no totes ses nous són sem-

pre plenes, ni hi ha mals que durir cent anys!

—Teniu raó, diu En Juan, i dispensau de l'enfado. No vos vull destorbar pus, que encara estau enrera de feines. ¡A Deu!

—¡Que Deu te do bona ventura, i a mi que no me falt! diu es llaurador.

En Juan se torna posar damunt sa somera i ja és partit.

Aquell llaurador, com En Juan se'n anava, el se mirava i tot compatint-se'n diu:

—¡Pobre al·lot, tan jove i ja té es cap trastornat!

Encara En Juan no havia caminades vint passes, com pega bot de sa somera, i tot correns se'n va altra volta an aquell llaurador i li diu:

—Germà, m'haurieu de fer un favor.

—Si que el te faré, diu aquell. Digues quin és es favor que vols que te fassa!

—Es favor que voldria que me fés-seu, diu En Juan, és que tracteu bé *En Fumat*, aquest mul que era meu i que estim molt, perquè tots dos mos vérem perseguits del *Dimoni* que mos *trasfigurà*; però llavò va veure que l'havia feta massa grossa, sa consciència li remordí i va desfer lo que havia fet.

—No tengues por, diu aquell, el tractaré lo millor que sapiga. i tu lleve't de dins es cap aquestes idees que dus.

En Juan perque havia perduts de vista es doblers. s'era trastornat tant, que vertaderament pareixia que havia perdut es cap de tot.

En lo que li va dir aquell llaurador, l'homo cobrà un poc de coratge i se'n anava més xelest. Durant es camí no s'aturava de dir:

—Es vent no vé sempre d'un mateix lloc; ses nous no totes són plenes; sa por no és res si la volen veure. i no n'han tuptat cap mai que no hi siga estat! Coratge, Juan! ¡O serà mart o serà geneta!

Com pe tornar-se'n a ca-seua, havia de passar p'es poble a on s'aturà per primera vegada, quant se'n va anar de ca-seua, no volgué passar de llis, se volgué aturar a s'hostal, per fer una xerradeta amb aquella criada que sabeu.

Quant destrí es campanar de l'església d'aquell poble, es seu cor s'aixamplà, sa cara li va sonriure i comensà a ponyir sa somera per fer més via i arribar més prest.

Com va entrar dins aquell poble, anava l'homo un poc arugat, girant-se d'una part a s'altra, com si no se fias de sa seua ombra; era que pensava en tot lo que li havien fet allà i tenia por de topar-se amb qualcun d'aquells que eren a sa feta des cementeri, i no li revengués sa malícia i el tornàs reblanir.

Tot d'una que En Juan entrà dins es carrer de s'hostal, es cor li va bategar amb més força, ses comes li pregueren es tremolor i desiara feia qualque alè tan llarc que pareixia que li sortia de lo més fondo des seu cor: estava tan emocionat que sa paraula li sortia tremolosa.

Sa criada, que estava damunt es portal, com vé En Juan que hi anava, ses comes li varen botar s'alegria i tot correns, se'n anà a donar sa bona nova an es seus amos.

Aquesta balitre, que antes feia tanta de lulea d'En Juan i que tant reia amb ses seues ximpleres, ja havia mudat de parer. No el trobava tan beneit com això. Segons ella, a cada passa n'hi havia que eren més beneits que ell; lo que tenia En Juan, que era un al·lot sensa màcula, que no s'era mogut mai de baix des faldons de sa mare i que no havia vist el mon més que per un forat. Lo que li faltava era sortir un poc p'es mig, tractar amb molta de gent; fent-ho així, dins poc temps En Juan seria un altre.

Aquest modo de pensar de sa criada referent an En Juan, tan diferent des que tenia abans, era degut a que aque-

lla revel·lera havia arribat a aclarir que En Juan era un pobol, que quant morrien sos pares, havia d'heretar una fortuna grossa ferm, i això feu que el se miràs amb altres uis.

De lo que se lamentava aquella pitxorina era, de no haver sabut més prest de quina casa era En Juan; perque si hu hagués sabut, quant tenia s'aucell a abeurada, li hauria tirats es filacs demunt i el s'hauria fet seu. Ja és ben segur, deia ella, que a l'hora d'ara jo seria sa dona d'En Juan, seria una madona rica i no hauria de sofrir amos i madones: pero s'aucell me fogí i tan sols no me va deixar plomes.

Tenguent tals intencions, no és estrany que, quant va veure En Juan que hi tornava, ses comes li botassen d'alegría! perque tenia confiança de que aquella vegada el se faria seu.

Arribà En Juan i per ella va esser com si fos arribat el Mesies. li feu una escomesa de lo més carinyosa, li prengué sa manta, l'aplegà i la se'n va dur dins sa cambra: llavò li dugué es pot des rollets, per que pegàs una bossinada i sa botella des resolis per que se llevas sa pols de sa gargamella;

En Juan estava que no sabia que li passava; com se veia tan obsequiat, ses baves li queien de satisfacció, i an aquelles hores havia tirats es malde-caps a sa paret, com li havia dit que hu fés aquell llaurador.

Després que va haver feta una xerradeta amb s'Hostaler i amb s'Hostelera, com aquests dos se'n anaren molt prest, romangueren totsols En Juan i sa criada.

Com veren que negú los sentia ni vel·lava, sa criada comensà a tirar puu, i En Juan, com si fos una saupeta, ja fong partit a engolir-lo-se.

—¡Si vesses, Juan, digué ella, lo que t'he anyorat! Des que te'n anares no he rigut pus, ni m'han poguda ginyar a ballar una sola mateixa.

—No t'en rigues de mi diu ell, que t'assegur que no estic per berbes.

—¡Que no estàs bo? diu ell. ¿Que tens mal-de-ventre? Si en tens, digue-hu, i te bolliré *er a llovissa*.

—Estic bo, gracies a Deu, diu En Juan.

—¡Es negoci que t'és anat malament li demana ella.

—Es ver, diu ell, que es negoci no m'és anat gaire bé; pero no és això lo que me fa bronir es cap.

—¡Ja sé que és! diu. ¡Ja sé que és. S'al·lota que t'ha fet cama coixa; ja m'ho digueren que festetjaves una al·lota tan garrida.

—Es mentida, diu ell. Jo no conec al·lota mes que tu!

—¡Vaja uns mals-de-caps que tens, diu ella. No deven esser molt grossos! que encara vages de berbes.

—¡Jo de berbes? diu En Juan.

—Sí, diu ella. Tu que ara me vols dar entenent que sempre has pensat en mi; però no tens que dir-m'ho. Tammateix no te creuré.

—Es la pura veritat, diu ell, que moltes de vegades he pensat en tu.

—Bé va es foc! diu ella aquí en sí mateixa. S'aucell se posa a tir. Sa questió es xapar-li es cor de mig a mig. És cosa d'apuntar bé.

—¡Que no me creus? diu En Juan.

—¡Sabs que sou de mentiders veltros homos! diu ella. No més passau gust d'enganar ses al·lotes, i noltros imés beneites que vos creim!

—A poc poc! diu En Juan. Jo no he enganat negú mai, i manco te voldria enganar a tu!

—¡La cosa va vent en popa! pensà sa criada amb ella mateixa.

—Tenc una cosa que me lleva sa són, diu En Juan.

—Esplique't! diu ella. ¿Que no tens confiança amb mi?

—Més que amb negú! diu En Juan.

—¡Ja tornes esser partit a dir-me mentides! diu ella. Esplique't! digue'm lo que te passa!

—Has de sebre, diu En Juan, que

estic cansat de dur sa vida que duc, i he pensat de tornar a ca-nostre.

—¡Ja no mos vorem pus? li pregunta sa criada.

En Juan romangué sensa sebre lo que havia de respondre, pero sa criada, que era molt viva, com vé que En Juan no sabia que dir-li, no el volgué posar entre espasa i paret i li diu:

—¡Què era lo que deies?

—Que me'n vui tornar a ca-nostre, diu En Juan: però no tenc cara de presentar-me a mon pare, perque, com es negocis no me són anats bé, no me puc presentar tal com me digué mon pare que m'hi havia de presentar quant e-hi tornàs.

—¡Com vol ton pare que t'hi presentis? diu sa criada.

—Mon pare me digué, diu ell, que, si m'hi presentava pelat, tot sol i que no estigués ben arretgladet, me treuria defora. Això, an es meu poc entendre, vol dir que, si no hi duc doblers, no tenc que acostar-me per allà!

—No t'apurs, diu ella, per tan poca cosa! Tu sempre te negues amb dos dits d'aigo.

—¡Però, al·lota, diu ell, si jo no tenc cap dobler!

—Ni falta que no te fan! diu ella.

—¡Que me dius! diu ell. Sempre he cregut que sabies més que un Mestre d'Escola!

—Això es un andarivell ben bo d'aclarir, diu ella.

—¡Tu me tornes l'ànima an el còs! diu En Juan.

—Sí, homo, si! diu ella. Això és lo més bo de fer.

—¡Tu m'obris ses portes del cel! diu ell. Bé que crec, que si a la terra hi ha un angel, ets tú.

—¡S'aucell ja està embolicat dins es visc! pensà sa criada entre sí mateixa.

—Un temps me creia que eres el *Dimoni*, diu ell; però ara sé ben cert que no'n tens res de dimoni, sino que ets un angel.

—Això és fer-me massa favor, diu ella.

—Es sa pura veritat, diu En Juan.

—No me digues aquestes coses! diu ella.

—I ses que te diria, diu En Juan, si no me cogués tant es sebre com m'he de presentar a mon pare, sensa cap dobler!

—Jo te diré lo que has de fer, diu ella, per sortir-ne amb bon nom.

—Qualsevol cosa siga, diu ell, estic disposat a fer.

—Primerament, diu ella, te va dir ton pare que no t'hi havies de presentar pelat. En quant an això veig que fa molt de temps que no t'has taiats es cabéis ni t'ets afeitat; de manera que ton pare no te podrà dir que no t'hi presentes pelat. En quant a no presentar-t'hi totsol, te cases i te entregues a ca-teua amb sa dona, i ton pare no te podrà dir que no vages ben acompanyat, perque ¿què millor companya per un homo que sa seua esposa? Deu quant creà s'homo, com tu sabràs, li donà una companyona, i no un companyó. i Deu sempre fa ses co bé. Tocant a s'altra cosa, te fas cosir una mudada nova i ja te poràs presentar ben arretgladet.

—¡Bo està es frare per uns quants billets! diu En Juan. Tu vols que me casi i me fassa roba nova, allà on no tenc una creu ni un sant remei!

Aquí s'Hostalera, que trobava que aquella al·lota perdía massa temps parlant amb En Juan, la cridà.

Sa criada, com sentí s'Hostalera, que la cridava, deixa En Juan, i mentres se'n anava, diu entre sí mateixa:

—Amb una altra passada que li don an En Juan, el me faig meu del tot.

En Juan comensà a fer sa torniola per dins s'hostal un dia i un altre, anant darrera sa criada, i, com més anava, més vela, fent gast a la casa sensa pensar d'on havia de pagar, fins que s'Hostaler, cansat de dur-lo demunt s'esquena, l'agafa i li diu:

—Juan, ja és hora que passem comp-

tes, per que jo necessit es doblers per córrer.

En Juan com se va veure estret que s'Hostaler volia cobrar, se confessà clar i li diu:

—L'Amo, si va a dir ver, jo no tenc cap dobler.

—¿Sa somera que no és teua? li pregunta s'Hostaler.

—Sí, diu En Juan.

—Idò, diu s'Hostaler, sa somera la deixaràs p'es gast que has fet a la casa, que poc mes poc manco, es preu de s'animal és lo que me deus; i si no te conformes anirem a veure sa cara d'es Bal·le. Ara que ja has acabades ses feines per aquí, pots pendre ets atapins cap a ca-teua o allà on vulgues!

En Juan aquí donà per acabada sa seua carrera, i tot desconsolat i sensa tenir pit per despedir-se de sa criada, parteix cap a ca-seua, anant-se'n sensa un dobler i tan beneit com era es dia que en va partir.

Poreu fer comptes quins uis degué bodar son pare com va veure que se'n venia sensa ses sicientes lliures i sensa En Fumat. Tot d'una el volia treure defora, però llavò hu deixà anar considerant que no tenia altra cosa més que aque'l fii, i que encara lo més aventgut era guardar-lo així com Deu le hi havia donat.

LAU PEL D'OR

Diablures

Es Pescador dissortat, ensortat

Assò era un pobre pescador de canya molt dissortat. Es seu ram era pescar; ell bé pescava, pero no agafava peix. De compte era es dia que n'agafava prou per a mig umplir-se sa panxa ell, sa fia i sa cusseta. En primis es dia que a ell li semblava que la mar estava bé per pescar, aquell dia se'n tornava com era vengut amb ses mans buides.

Una vegada no'n pogué dur més, va acabar es darrer brot de paciència i es va posar a fla-tomar i maleïr.

Aquella boca que, davant sa seva dissort, sempre tenia una bona excusa, a-les-hores semblava una boca d'infern.

I li comparagué un homo, que li va dir:

—Què és aquest *asgrument* que fas?

—Trobau que no teng raó?—va respondre es Pescador.—La mar no pot estar més bé; som pescat tot lo matí, i encara no he agafat una escata.

—¿Què vols agafar-ne de peix? diu aquell.

—Està clar!—diu es pescador!—Per què vendria a pescar, sino per agafar peix?

—Idoi feim uns pactes, diu aquell: promet que'm donaràs lo primer qui te sortirà a camí a rebre't, i agafaràs tot es peix que voldràs.

—Ja estam avenguts!—va dir es pescador, qui va pensar dins ell:—Es sa cusseta, qui cada dia'm surt a camí...

Es pescador tira s'um a la mar i es posa a treure peix i altre peix i més peix .. Amb un *promis* va tenir es covople. I ben content partí cap a ca-seva. I així, tacl li surt sa fia.

—Com vos és anada sa pescada, mun pare?—li diu.

—Bonu!...—fa es Pescador.—¡Bonu! i tu ¿per que vens?

—A sortir-vos a camí! diu ella. ¡A veure si avui ne duis de peix,

—Sí que'n duc, i molt!—diu ell.—però m'estimaria més no haver ne agafat gens.

—Idò així!—diu ella.—Prou gana d'agafar-ne que tenieu, i avui que n'hau agafat, us sab greu? Idò. jo n'estic ben contenta.

S'al·lota es posà a escatar peix, i ne feu una bona frita. Desenats com anaven, havien de tenir bona pressa de

posar-se redons. Però es pescador no va voler pigat mòs.

—Mun pare, què teniu?—li preguntava sa fia.

—Ara t'ho diré, diu ell. Cansat de pescar i re-de-cansat de no agafar res, he tirada sa canya i, lo que mai havia fet, he flastomat i maleit sa mare del dimoni. M'ha comparat un homo i m'ha dit que, si jo prometia donar-li lo que me sortiria a camí, pescaria tant de peix com voldria. Jo, sabent que lo que m' sortia a camí sempre, era sa cussa, hi he consentit. ¡No és estada sa cussa; ets estat tu qui ets sortida a camí!... Aquell homo demà dematí vendrà per tu. He donada paraula, i no la puc tornar arrera.

—Que vengui, si vol!—diu s'al·lota, que me trobarà arreuada!

Cert l'endemà dematí, ¡toc-toc!... a sa porta.

—Açò es aquell homo,—va dir sa joveneta.—¡Ja venc, ja venc!...—va cridar ella.

Se vest amb un arrap, se penja p'es coll una creueta de la Terra-Santa que li havia donada sa mare quant estava per a espirar, i surt a sa porta. Mira per un vent, mira per s'altre, i no descubreix ningú.

—No veig ningú, mun pare!—va dir ella.

—Més amples,—va dir es Pescador. I quant va esser hora, ja és partit de cap a sa pesquera.

Pes camí me troba s'homenot aquell, i li diu:

—Som vengut per sa teva fia, però me'n ha feta una de molt lletja: s'ha posada una cosota p'es coll, que no era bona a veure. Diga-li que no se'n posi de cosotes d'aquestes p'es coll; i que demà dematí vendré per ella.

—Ves!—va dir es Pescador,—una joventut es bona de joies!

—Bonu, si!—respongué s'homenot. —Anelletes, anells, collarets, que no tenguin cosotes lletges...

Es pescador va carregar de peix, i arribant a ca-seva, conta sa pescada a sa fia i s'encontrada amb s'homenot. —Jo no duia cap cosota lletja,—va respondre sa fia.—Per es coll sempre hi solc dur sa creu de la Terra-Santa que me va dir mu mare.

—Lleva-te-la, idò,—li va dir son pare,—no fos que la trobàs lletja a sa creu. Pose't un collaret...

Al endemà dematí, ben dematí, ¡toc-toc!... a sa porta.

—Ja davall, ja venc!—respon sa joveneta.—Se vest amb un arrap; i, com no'n tenia de collarets sa pobretona, se posa p'es coll un rosari de grans vermeiorescs, que semblaven un collar. Obra sa porta, mira a un vent, mira a s'altre, i no descubreix ningú.

—No veig ànima,—va dir a son pare.

—Idò, més amples!—va respondre es pescador.

I quan va esser s'hora acostumada, pren es tapinets i ja és partit cap a sa pesquera. Pes camí troba s'homenot, tot sorrut, que li diu:

—Som vengut per endur-me'n sa teva fia; però com la som vista amb una enfilada de grans com a braverols penjada p'es coll, d'òi que m'ha fet, no l'he volguda. Demà dematí tornaré per ella, i diga-li que no's posi res p'es coll ni per au-mon.

Es pescador ho conta a sa fia, i aquesta va prometre que no's posaria res damunt, mes que es sol vestit.

Cert que alendemà dematí, just si era un jorn, van sentir tocar a sa porta: ¡toc-toc!...

—Tot d'una surt, ja venc!...—va respondre sa joveneta. Se vest amb un arrap i, per no perdre temps, devallà s'escala senyant-se i dient tres vegades:—*Jesús, Josep i Maria, veniu am sa meua companyia!*... Obra sa porta; mira d'un vent, mira de s'altre, surt defora, i no descubreix ningú.

—Mun pare, no hi ha ca ni gat,—va dir ella.

—Més amples!—va respondre son pare.

I quant va esser s'hora, pren ets arreus, i ja és partit de cap a sa pesquera. Que va esser aviat que va trobar s'homenot, més sorrut que mai, i li diu:

—Sa teva fia es una polissota. De bon dematí som vengut a cercar-la, i m'ha sortida am unes paraulotes i uns jutipiris, que d'ella no ne vui sebre res més.

I es pescador, carregat de peix am quatre calades, com els altres dies, se'n torna a ca-seva, i conta a sa fia sa carabaca de s'homenot.

—Però, mun pare, jo no li som dit res!... Per no perdre temps i per no fer-lo esperar, som devallada s'escala mentres me senyava *per to senyal*, i dient, com cada dia, quant m'aixec, *Jesús, Josep i Maria, veniu am sa meua companyia!*... Aquest homenet que no és bo de creus, de rosaris, ni vol que se senyin, ni que s'encomanin an el Bon Jesús...; ¿què tant mateix serà el Dimoni?...

—Mala cara té,—respongué es Pescador:—si no ho és, ho sembla.

I d'aleshores ensà, encara que no agafàs escata, es pescador no tornà flastomar ni maleir.

I sempre va fer bones pescades, perquè en son treball, lo que li faltava de peix, li posava de paciència per l'amor de Deu.

NOTA: Aquesta rondaia és molt coneguda a Menorca, i contada amb moltes variants. Aquests dies me l'han contada Na Joana Bagura (*Quineu*) Na Rita Borràça, Na Juana Pons (*Fumet*) des Mitjorn-Gran.

FRANCESC CAMPS

LA MAINA (1)

I

Dins un freu de la muntanya, per on devalla un torrent, en pau i dolça companya vivia una bona gent.

La casa n'era mesquina; però alegre com un niu, entre rematges d'alzina i un bell hortet regadiu.

Bé esqueia dins la bellesa d'aquell *Betlem* a l'entorn, bé esqueia la rustiquesa del casull, estable i forn.

Entre-mig se rumbetjava la pompa d'un vell parral, qui des d'un fasser brondava fins la volta del portal.

Si antigues n'eren les portes, bé ho deia més d'un clivell... i eren encara prou fortes per un portal com aquell.

A robar no hi aniria cap lladre ni bandetjat: sols un tresor hi havia que no l'en porten robat:

Rica de fe i senzillesa, contenta ja amb lo precis, aquella casa pagesa feia ombra de paradís.

Ombra, no més: que bé entrada tenia la pena allà, encara que conformada tota dissort s'hi calmà.

Ja hi era entrat per soscaire l'any buit, terror del pagès;

(1) *Maina* (de *manna*—*manà*) se diu entre ls pagesos de Mallorca la multiplicació miraculosa dels aliments i, per estensió, de qualsevol classe de bens o riqueses. La tradició de la *maina* se troba arreu per les nostres viles.

(2) Estormia, coixí cilíndric de flatra, ple de palla, que serveix per seure. Es molt usat entre els pagesos polleusins.

i a on no hi sobrava gaire, o la fi no hi sobrà res.

Campaven just, com podien, los pares amb set infants; calsat a penes tenien p'el diumenge los més grans...

N'Aina era la majoreta, crescuda, innocent, gentil, tota flor d'ulls, moreneta amb frescor d'aua d'abril.

De pastora feia encara sovint per aquells endrets, o bé ajudant a sa mare cuidava sos germanets.

També per germà tenia un jovencell abrinat qui dins la casa vivia, més per cert, no hi era nat.

¡Pobre Pau! quinze anys enrera just l'havien recullit del torrent a la vorera, casi mort, petit, petit.

La *Madona* compatida (essent la nit de Nadal) per filllet seu de seguida l'acullí amb cor maternal.

Li da'l breç buit a les hores del fill primer, que era mort; i pares trobà llavors aquell tirat a la sort.

Així dins la gent honrada En Pau havia crescut, d'aquella innocent mainada per germà reconegut.

¡Ai! quant ell hagué sabuda sa taca de naixement, sentí amb la vergonya muda lo pes del agraiement.

I notant que curtetjava fins lo precis dins la llar, ja el pobre's determinava d'anar-se'n prest a llogar.

Plorant ne prengué llecencia de sos bons pares aquells: besà mans amb reverencia... i també ploraven ells.

Partí'l jove. L'anyoraren los que ell d'enfora anyorà; i si'ls menuts l'oblidaren, N'Aina per tots hi pensà.

Pensant-hi prou estava ella un vespre, vora del foc, quant l'hivernada novella feia més dolç aquell lloc.

Ja el sant rosari oferia son padrí, vellet de Deu, qui dins la llar presidia, tremolós amb cap de neu;

Quant a la porta tancada sentiren cop redolat... —¡Per amor de Deu, posada i un poquet de caritat!...

¿Cases millors no hi havia aprop, per aquell camí? Ningú hi pensà: l'amo obria, i ja entrava un pelegrí.

Era grisenc; d'estamenya partava l'hàbit terrós, mostrant rellíquies per senya sobre son pit fatigós.

Be la vista li clavaren, los majors amb pietat, i'ls nims, qui se desvel·laren, amb candor espantolat.

—¡Benvingut lo romeu sial! digué'l padrí fent-li lloc, i s'asseia a una estormia (2) lo pelegrí, ran del foc.

Mentres ell de son viatge les meravelles contà, la jove tragué formatge, porquim, olives i pa.

¡Ai! altre pa no hi havia que restàs sobre'l raol; ni la casa en pastaria cap altre de blat tot sol.

Així dava al pelegrí la familia patriarcal tot lo millor, fins un ví que guardava per Nadal.

Sopant, l'hoste preguntava les coses d'aquella gent; i sobre tot escoltava lo d'En Pau atentament.

Molt alabà l'obra bona d'acullir l'abandonat, fent contar a la madona de com l'havien trobat.

Xarrant així, la vel·lada passaren joves i vells; en tant l'amo hagué formada bona llitera de pells.

Allà l'hoste romanía, quant, dant-li la bona nit, cadascú a son jas partia... per quedar prest adormit.

Una auba d'hivern sorrera no se gosava aixecar, quant la gent dematinera ja feia foc dins la llar.

Torhom va veure amb sorpresa que no hi era el pelegrí, i s'trobà la porta empesa per senya de que ell sortí.

Llavors, en sec, de N'Aina se sentí la dolça veu cridant: *La maina! la maina!* ¡Sortiu, sortiu i veureu!...

Sortí la gent: d'esglai muda just a la porta quedà... La post del forn mitg retuda estava plena de pa!

MIQUEL COSTA I LLOBERA, *pre.*

Notícies de Manacor

El Sr. Registrador de la Propiedat, D. Gumersind Solís i Huertas, que fins avui ho és estat de Manacor, és passat a esser-ho de Ciutat. Tot li sia enhorabona per haver millorat de càrrec, i Deu li do bona sort en tot i per tot.

A l'esglesia de St. Vicens Ferrer diumenge prop passat celebraren sa festa del Sant Rosari, com tots ets anys, solemmissima: predicà el P. Prior amb gran eloquencia i es cap-vespre feren sa processó des Quinze Misteris del Rosari, que rodà p'es carrers de costum, i resultà una gran manifestació de fe i pietat.

Ses febres encara fan maig; a una casa tota sola en jeuen cinc. Deu fassa que tots s'adobin.

Ses poques figues que ara hi ha, són de primera. Per paga fa un temps que no pot esser millor. Es rullons ja van a més d'onze pessetes.

Ahir comensaren a s'esglesia de St. Vicens Ferrer ses Coranta-Hores de la *Mare de Deu de L'Amor Hermós* i acabaràn demà; hi predicà el P. Robert Redal.

Dimecres passat varen contraure matrimoni a Ciutat D. Francesc Riera de *Conies* i Bonet i D.ª Margalida Canals i Pongin de Sòller. Hi hagué llavó un gran refresc i es dos jovensans partiren cap an es Port de So'n Servera. Los enviam s'enhorabona més coral i que puguen estar molts d'anys plegats com Jusep i Maria, imitant s'exemple des seus majors en salut i gracia de Deu. Amèn.